

Dania

W tej sekcji przedstawiono przegląd zawodów prawniczych w Danii.

Prokuratorzy**Organizacja**

Duńska prokuratura (*den danske anklagemyndighed*) podlega Ministerstwu Sprawiedliwości. W skład prokuratury wchodzi Dyrektor Prokuratury (*rigsadvokaten*), prokuratorzy (*statsadvokaterne*) i komendanci policji (*politidirektøerne*).

Dyrektor Prokuratury występuje w postępowaniach karnych przed Sądem Najwyższym, a ponadto uczestniczy w rozprawach przed **Sądem Dyscyplinarnym dla Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (*Den Særlige Klageret*)**.

Dyrektor Prokuratury jest zwierzchnikiem pozostałych prokuratorów i nadzoruje ich pracę. Rozpoznaje on również zażalenia na postanowienia prokuratorów w pierwszej instancji.

Rola i obowiązki

Funkcje i organizację **prokuratury** określono w rozdziale 10 **ustawy o wymiarze sprawiedliwości (*retsplejeloven*)** (§§ 95–107).

Zadaniem prokuratury jest ściganie przestępstw we współpracy z policją zgodnie z przepisami ustawy o wymiarze sprawiedliwości. § 96 ust. 2 stanowi, że prokuratura ma obowiązek prowadzenia wszystkich postępowań w tempie podyktowanym charakterem sprawy. W ramach tego zadania prokuratura ma obowiązek zapewnić, by ścigani byli ci, którzy powinni podlegać karze, ale również by nie byli ścigane osoby niewinne („zasada obiektywizmu”).

Sześciu prokuratorów regionalnych prowadzi postępowania karne – postępowania apelacyjne i postępowania z udziałem ławy przysięgłych – przed sądami wyższymi oraz nadzoruje prowadzenie spraw karnych przez komendantów policji. Prokuratorzy regionalni rozpoznają również zażalenia na postanowienia komendantów policji wydawane w toku postępowania przygotowawczego. Prokuratorzy prowadzą również sprawy o odszkodowanie w związku z postępowaniami karnymi oraz rozpoznają skargi na policję.

Prokurator ds. Poważnych Przestępstw Gospodarczych (*Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet*) prowadzi postępowania w sprawie poważnych przestępstw gospodarczych na terenie całego kraju.

Prokurator ds. Szczególnych Międzynarodowych Spraw Karnych (*Statsadvokaten for Særlige Internationale Straffesager*) prowadzi postępowania w sprawie przestępstw międzynarodowych popełnionych zagranicą, w tym ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości i zbrodni wojennych.

Komendanci policji występują w charakterze oskarżycieli przed sądami rejonowymi (w pierwszej instancji) i w związku z tym – oprócz kierowania policją – odpowiadają za postępowania przygotowawcze prowadzone w danym okręgu policyjnym oraz za czynności właściwej miejscowo jednostki prokuratury.

Sędziowie**Organizacja**

Rada ds. Powoływania Sędziów (*Dommerudnævnelserådet*) przedstawia **Ministrowi Sprawiedliwości** propozycje powołań na stanowiska sędziowskie z wyjątkiem stanowiska prezesa Sądu Najwyższego. W praktyce Minister Sprawiedliwości zawsze realizuje zalecenia Rady.

W postępowaniach dyscyplinarnych dotyczących sędziów i innych pracowników wymiaru sprawiedliwości duńskich sądów orzeka

Sąd Dyscyplinarny dla Kadr Wymiaru Sprawiedliwości (*Den Særlige Klageret*).

Duński Urząd Administracji Sądowej (*Domstolsstyrelsen*) sprawuje ogólny nadzór nad szkoleniem pracowników wymiaru sprawiedliwości w sądach.

Rola i obowiązki

Zasadniczo **sędziowie zawodowi** w Danii nie specjalizują się w konkretnej dziedzinie prawa. Mogą zajmować stanowiska stałe lub tymczasowe (*konstitueret*). Referendarze sądowi (*retsassessorer*) i sędziowie zastępcy (*dommerfuldmægtige*) zazwyczaj rozpoznają sprawy mniejszej wagi (np. sprawy wniesione przez komorników).

Ławnicy (*læggdommere*) uczestniczą, poza kilkoma istotnymi wyjątkami, we wszystkich postępowaniach karnych przed sądami pierwszej i drugiej instancji. W sprawach cywilnych rozpoznawanych przez sądy pierwszej i drugiej instancji można powołać biegłych asesorów (*sagkyndige domsmænd*). Ławników i biegłych asesorów powołuje się na okres czterech lat.

Prawnicze bazy danych

Więcej informacji można znaleźć tutaj:

strona internetowa **Stowarzyszenia Sędziów Duńskich (*Den Danske Dommerforening*)**

Strona główna portalu **Stowarzyszenia Sędziów Zastępców (*Dommerfuldmægtigforeningen*)**

Informacje o **urzędnikach sądowych** (361 Kb)

Organizacja zawodów prawniczych: adwokaci (*advokater*)**Adwokaci****Adwokaci prowadzący prywatną praktykę**

Wszyscy duńscy adwokaci są członkami założonego w 1919 r. **Duńskiego Towarzystwa Palestry i Prawa (*Advokatsamfundet*)**.

Adwokaci wewnętrzni i aplikanci adwokaccy (*advokatfuldmægtige*)

Adwokaci i aplikanci adwokaccy są zrzeszeni w Stowarzyszeniu Adwokatów i Aplikantów Adwokackich (*Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige – FAAF*) należącego do struktur Duńskiego Stowarzyszenia Prawników i Ekonomistów (Danmark Jurist- og Økonomforbund – Djøf). Djøf jest największym duńskim związkiem zawodowym i organizacją reprezentującą interesy studentów oraz pracowników zatrudnionych w takich sektorach jak prawo, administracja, sprawowanie rządów, badania naukowe, oświata, komunikacja, ekonomia oraz nauki polityczne i społeczne. Do tego związku zawodowego należy około 50 000 członków zatrudnionych w tych sektorach. FAAF ma około 1 500 członków, z czego około 900 to adwokaci prowadzący prywatną praktykę.

Prawnicy korporacyjni (*virksomhedsjurister*)

Prawnicy korporacyjni należą nie tylko do Duńskiego Towarzystwa Palestry i Prawa, ale mogą również zdecydować się na członkostwo w Stowarzyszeniu Duńskich Prawników Korporacyjnych (*Danske Virksomhedsjurister – DVJ*). Obecnie około dwóch trzecich członków DVJ dysponuje duńską licencją uprawniającą do prowadzenia praktyki prawniczej. Co do zasady DVJ reprezentuje interesy zawodowe prawników korporacyjnych. Celem stowarzyszenia

jest również propagowanie uznania i zrozumienia pracy wykonywanej przez prawników korporacyjnych oraz ich rosnącego znaczenia dla społeczności biznesowej, organów publicznych, organizacji pozarządowych i ogółu społeczeństwa. DVJ jest członkiem **Europejskiego Stowarzyszenia Prawników Korporacyjnych** (ECLA).

Różnica między adwokatami prowadzącymi prywatną praktykę a prawnikami korporacyjnymi

W Danii **prawnicy korporacyjni** dysponujący duńską licencją na wykonywanie zawodu podlegają dokładnie tym samym przepisom co adwokaci prowadzący prywatną praktykę. W ustawie o wymiarze sprawiedliwości nie wprowadzono rozróżnienia między tymi dwiema kategoriami prawników – obie te grupy należą do Duńskiego Towarzystwa Prawa i Palestry.

Zasadniczo oznacza to, że jeżeli chodzi o kodeks etyki zawodowej (*advokatetiske regler*), tajemnicę zawodową, poufność stosunków między prawnikiem a klientem itp., prawnicy korporacyjni mają taki sam status prawny jak inni adwokaci. W kodeksie etyki zawodowej wprowadzono jednak zmiany w celu objęcia jego zakresem prawników korporacyjnych z uwzględnieniem szczególnych warunków ich pracy.

Zasada poufności stosunków między klientem a prawnikiem, która ma zastosowanie do prawników korporacyjnych, wynika zatem z tych samych przepisów, które mają zastosowanie do adwokatów prowadzących prywatną praktykę. Sądy nie oceniły jeszcze, czy standard w przypadku prawników korporacyjnych jest taki sam jak w przypadku innych adwokatów, czy też jest on niższy.

Jedyny wyjątek od zasady równości statusu prawnego prawników korporacyjnych i innych adwokatów dotyczy tego, kogo prawnik korporacyjny może reprezentować w charakterze adwokata. Przewidzianą przepisami prawa możliwość działania w charakterze prawnika korporacyjnego uznaje się za dorozumiane odstępstwo od § 124 ustawy o wymiarze sprawiedliwości, w którym określono rodzaje przedsiębiorstw, na rzecz których może pracować adwokat.

W związku z tym prawnicy korporacyjni – o ile nie prowadzą również prywatnej praktyki – mogą posługiwać się tytułem „adwokata” wyłącznie wówczas, gdy reprezentują przedsiębiorstwo lub organizację, w których są zatrudnieni. Oznacza to, że jeżeli pracodawca zleca prawnikowi korporacyjnemu udzielenie porady prawnej klientowi lub wspólnikowi, prawnik korporacyjny nie może występować w charakterze „adwokata”, chyba że prowadzi również praktykę prywatną i udziela porady klientowi lub wspólnikowi w ramach tej praktyki.

Jeżeli prawnik korporacyjny nie prowadzi równolegle prywatnej praktyki i udziela porady prawnej klientowi lub wspólnikowi będącemu konsumentem w celach komercyjnych, do takiego prawnika korporacyjnego zastosowanie ma ustawa o poradach prawnych (lov om juridisk rådgivning), z jednym wyjątkiem: ustawa nie ma zastosowania do porad prawnych udzielanych przez związki zawodowe i organizacje pozarządowe. Wyjątek ten wynika z faktu, że takich porad nie udziela się w celach komercyjnych i zasadniczo uznaje się to za usługę wykraczającą poza ogólne usługi świadczone przez związek zawodowy na rzecz członków związku w ramach realizacji jego głównych zadań.

Porady prawne udzielane konsumentowi przez członka związku zawodowego, który to członek dysponuje licencją na prowadzenie praktyki, są zatem regulowane wyłącznie ogólnymi przepisami dotyczącymi czynów niedozwolonych lub czynów podobnych do czynu niedozwolonego oraz jedynie pośrednio w drodze kodeksu etyki zawodowej. Zgodnie z tym kodeksem (por. § 126 ust. 4 ustawy o wymiarze sprawiedliwości) adwokat nie może (gdy nie pełni obowiązków zawodowych) zachowywać się w sposób niegodny adwokata, gdy występuje w sprawach komercyjnych lub finansowych.

Ustawa o poradach prawnych

Od lipca 2006 r. porady prawne udzielane konsumentom w celach komercyjnych podlegają oddzielnej ustawie, która ma zastosowanie bez względu na wykształcenie osoby udzielającej porady. W ustawie wyraźnie wskazano, że nie ma ona zastosowania do porad prawnych udzielanych przez adwokatów prowadzących niezależną praktykę. Podobnie nie ma ona zastosowania do porad prawnych udzielanych przez związki zawodowe lub organizacje pozarządowe, gdyż nie uznaje się, aby takie porady były udzielane w celach komercyjnych (zob. powyżej). Ustawa nie obejmuje ponadto porad prawnych udzielanych przez przedsiębiorstwa finansowe, do których zastosowanie ma ustawa o działalności finansowej, ponieważ Minister Gospodarki i Przedsiębiorczości wydał zasady dotyczące dobrych praktyk w tym obszarze.

Jak już wskazano wcześniej, nie oznacza to jednak, że porady prawne udzielane przez osobę dysponującą licencją na prowadzenie praktyki nie są prawnie uregulowane. Jeżeli prawnik korporacyjny dysponujący licencją na prowadzenie praktyki udziela porady prawnej konsumentowi (tj. osobie innej niż jego pracodawca) i jednocześnie nie prowadzi prywatnej praktyki, usługa ta jest uregulowana ustawą o poradach prawnych, jeżeli uznane zostanie, że porady udzielono w celach komercyjnych.

Główne zasady określone w ustawie o poradach prawnych są następujące:

Doradca prawny jest zobowiązany postępować zgodnie z dobrymi praktykami przy udzielaniu porad prawnych. Oznacza to, że musi on wykonywać swoje obowiązki dokładnie, sumiennie i zgodnie z uzasadnionymi wymogami podyktowanymi dobrem klienta. Porady należy udzielać bez nieuzasadnionej zwłoki. Umowy o udzielenie porady prawnej należy sporządzać na piśmie.

Doradca prawny nie musi mieć ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, ale zawarta umowa musi zawierać informacje dotyczące tej kwestii.

Doradca prawny ma obowiązek poinformować klienta o koszcie porady prawnej.

Doradca prawny nie może otrzymać środków finansowych, nad którymi sprawowany jest zarząd powierniczy.

Doradca prawny nie może podejmować się zadań, które leżą w jego interesie osobistym lub finansowym.

Doradca prawny ma obowiązek przestrzegać zasad dotyczących dobrych praktyk przy udzielaniu porad prawnych, wydanych przez Ministra Sprawiedliwości. Rzecznik Praw Konsumentów nadzoruje przestrzeganie prawa i zasad dotyczących dobrych praktyk przez doradców.

Prawnicze bazy danych

Informacje te znajdują się na stronie internetowej [Duńskiego Towarzystwa Palestry i Prawa](#).

Strona internetowa zawiera informacje na temat zawodu adwokata w Danii oraz wykaz adwokatów prowadzących praktykę.

Inne zawody prawnicze

Organizacje zapewniające pomoc prawną

Instytucje zapewniające pomoc prawną są dostępne na terenie całej Danii. Aby uzyskać pomoc prawną, należy skontaktować się z

[Departamentem Spraw Cywilnych \(Civilstyrelsen\)](#), który wskaże najbliższą instytucję. Adres:

Civilstyrelsen (Departament Spraw Cywilnych)

Toldboden 2, 2. Sal. (piętro II)

8800 Viborg.

Tel.: +45 33 92 33 34

E-mail: civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk

Ostatnia aktualizacja: 15/05/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.